

RWS INFORMATIE

Model werkinstructie Besluit activiteiten leefomgeving (BAL)

Uitgegeven door Rijkswaterstaat
Auteur RWS en ILenT
Informatie IPLO (www.iplo.nl) en RWS Werkwijzer (of op internet:
<https://standaarden.rws.nl/>)

Datum 9 oktober 2025

Status DEFINITIEF

Inhoud

WI ALGEMENE INFORMATIE 3

 WI.1. INLEIDING 3

 WI.2. OMSCHRIJVING VAN DE ACTIVITEITEN..... 4

 WI.3. TYPE ACTIVITEIT..... 4

 WI.4. PERIODE VAN ACTIVITEITEN..... 4

 WI.5. BEGRENZING VAN DE ACTIVITEITEN..... 5

W2 REINIGEN OF CONSERVEREN VAN EEN BOUWWERK..... 6

 W2.1. BESCHRIJVING VAN DE LOZINGSACTIVITEIT..... 6

 W2.2. BESCHRIJVING VAN WERKWIJZE EN MAATREGELEN..... 6

 W2.3. BESCHRIJVING VAN DE HULPCONSTRUCTIE..... 7

W3 BOUWEN OF SLOPEN VAN EEN BOUWWERK..... 8

 W3.1. BESCHRIJVING VAN DE LOZINGSACTIVITEIT 8

 W3.2. BESCHRIJVING VAN WERKWIJZE EN MAATREGELEN..... 9

W4 OMGAAN MET AFWIJKINGEN, ONGEWONE VOORVALLEN EN/OF CALAMITEITEN 10

BIJLAGE TOELICHTING (OF VERWIJZEN NAAR GELDENDE VERSIE) 12

W1 ALGEMENE INFORMATIE

W1.1. INLEIDING

Dit model werkinstructie is te gebruiken bij lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam die bestaan uit het brengen van stoffen, water of warmte, afkomstig van het reinigen, conserveren, bouwen of slopen van bouwwerken, op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk (artikel 6.16 lid 2 juncto artikel 6.20 lid 2 en artikel 7.16 lid 2 juncto artikel 7.19 lid 2 van het Bal) in een beperkingengebied bij het Rijk of in de Noordzee.

Het gaat hier om de gegevens van W2 en W3 die als werkinstructie dienen.

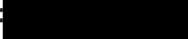
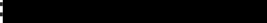
Algemene gegevens worden gevraagd bij de melding Bal maar staan ook deels hieronder om deze werkinstructie als geheel leesbaar te houden. Verwijzen naar de melding zelf mag.

Degene die de activiteit uitvoert doet de melding (art. 6.5 en 7.5 Bal) en anders kan een persoon of bedrijf daarvoor gemachtigd worden. De melding moet minimaal vier weken voor aanvang van de werkzaamheden zijn gedaan in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

GEGEVENS VAN HET PROJECT (waar deze Bal-activiteit onderdeel van uitmaakt, indien van toepassing)

Naam project : Herstelwerkzaamheden uitstroomvoorziening Gaarkeuken
Oppervlaktewaterlichaam: van Starckenborghkanaal
In opdracht van : ADS-Groep

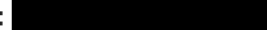
GEGEVENS VAN DE MELDER

Organisatie/bedrijf : Tebezo Waterbouw & Nautische Dienstverlening B.V.
Naam en voorletter(s) :
Telefoonnummer :
E-mailadres :

GEGEVENS VAN DE GEMACHTIGDE (indien van toepassing)

Organisatie/bedrijf : N.v.t.
Naam en voorletter(s) : N.v.t.
Telefoonnummer : N.v.t.
E-mailadres : N.v.t.

GEGEVENS VAN DE UITVOERENDE PARTIJ (AANNEMER) (indien bekend)

Naam en voorletter(s) :
Functie : Werkvoorbereider
Telefoonnummer :
E-mailadres :

WI.2. OMSCHRIJVING VAN DE ACTIVITEITEN

Geef een korte beschrijving van de activiteiten/werkzaamheden die worden uitgevoerd.

In opdracht van ADS Groep gaat Tebezo Waterbouw & Nautische Dienstverlening B.V. de uitstroomvoorziening van de RWZI te Gaarkeuken repareren.

Ter waarborging van de stabiliteit van de uitstroomvoorziening en ter voorkoming van onderloopsheid, wordt er een stalen damwand geïnstalleerd (2x 3,2m breed).

De uitvoering van de werkzaamheden worden uitgevoerd vanaf het Van Starckenborghkanaal met een heischip.

WI.3. TYPE ACTIVITEIT

Kruis aan wat van toepassing is op uw melding. Ga daarna door naar het hoofdstuk dat voor u van toepassing is. Indien beide typen activiteiten van toepassing zijn, dan beide hoofdstukken van de werkinstructie invullen.

	<u>Bal-activiteit (artikelen 6.20 t/m 6.26 en 7.19 t/m 7.25)</u>	<u>Hoofdstuk</u>
Q	lozingen afkomstig van reinigen of conserveren van een bouwwerk	W2
[x]	lozingen afkomstig van bouwen of slopen van een bouwwerk	W3

NB. Vul net als hoofdstuk W1 ook altijd hoofdstuk W4 in (wanneer van toepassing).

WI.4. PERIODE VAN ACTIVITEITEN

Geef de periode aan (startdatum, einddatum):

De werkzaamheden starten op maandag 17 november 2025 en naar verwachting gereed vrijdag 19 december 2025.

Zijn er onzekerheden ten aanzien van periode¹ en de duur van activiteiten?

Zo ja, hoe wordt hier mee omgegaan?

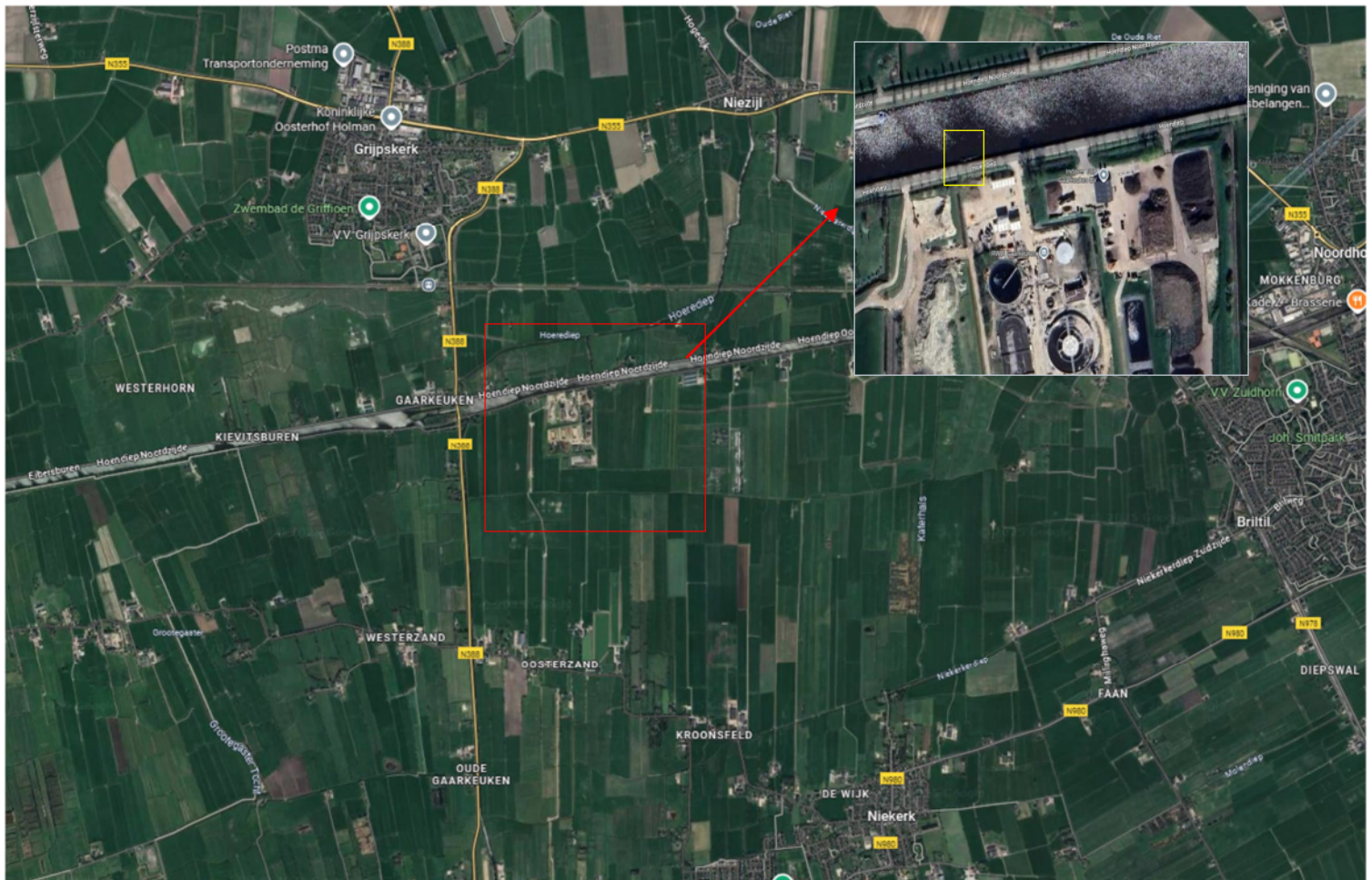
Ja, afhankelijk van beschikbaarheid schepen kan het exacte startmoment verplaatsen naar een later moment. De inhoudt van de werkzaamheden blijven gelijk.

¹als de periode van werkzaamheden blijkt af te wijken t.o.v. wat in de Bal-melding staat beschreven dan dient de Bal-melding opnieuw gedaan te worden.

WI.5. BEGRENZING VAN DE ACTIVITEITEN

Geef de begrenzing van de locatie aan waarop de activiteit wordt verricht (bv met een duidelijke situatieschets of tekening).

De desbetreffende projectlocatie bevindt zich in Gaarkeuken, langs het Van Starckenborghkanaal ter hoogte van kilometreering 46.

figuur 1: Overzichtskaart met geel omlijnde projectgebied.

W2 REINIGEN OF CONSERVEREN VAN EEN BOUWWERK

W2.1. BESCHRIJVING VAN DE LOZINGSACTIVITEIT

Geef een beschrijving van de lozingsactiviteit(en):

Doel is om verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam bij het reinigen of conserveren van bouwwerken zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Geef in de tabel in W2.2 hieronder per object aan welke lozingsactiviteiten (kunnen) plaatsvinden en welke technieken worden gebruikt om lozingen, vertroebeling en mors zoveel mogelijk tegen te gaan. Beschrijf ook welke (verontreinigde) stoffen bij het reinigen/conserveren worden gebruikt en welke stoffen daarbij vrij (kunnen) komen. Tot slot geef aan in W2.3. welke hulpconstructie als beschermingsmaatregel wordt gebruikt.

W2.2. BESCHRIJVING VAN WERKWIJZE EN MAATREGELEN

Tabel werkwijze per object

Nr	Object	Lozingsactiviteit	2a. Techniek(en) met welke categorie R1/R2/R3 droog R4/R5 nat C1/C2/C3	2b. Gebruikte stoffen*	2c. Vrijkomende stoffen*
				En welke stofcategorie A, B of C?	
1					
2					
3					

Toelichting bij de tabel

2a. Geef aan welke technieken worden toegepast en daarbij droog/nat en de categorie.

2b. Geef aan welke stoffen worden gebruikt en binnen welke stofcategorie deze vallen.

2c. Geef aan welke stoffen kunnen vrijkomen en binnen welke stofcategorie deze vallen.

(zie ook bijlage uit de Nota van Toelichting Bal, artikelsgewijs, afdeling 6.2 inhoudelijke regels, voor meer informatie over technieken en stoffen: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2018-293.html#dl7e78956>).

* Voeg toe indien nodig: Material Safety Data Sheets (MSDS) van stoffen die worden toegepast en/of een analyse van de conserveringslaag.

W2.3. BESCHRIJVING VAN DE HULPCONSTRUCTIE

Als er een hulpconstructie wordt gebruikt dan de volgende gegevens beschrijven:

Tabel beschrijving hulpconstructie(s)

a. Geef aan op welke manier de vloer, zijwanden en bovenzijde van de hulpconstructie zijn uitgevoerd.		
Vloer		
Zijwanden		
Bovenzijde		
b. Geef aan wat de omvang van het bouwwerk is dat wordt gereinigd of geconserveerd en de omvang van de hulpconstructie.		
Beschrijving omvang bouwwerk		
Beschrijving omvang hulpconstructie		
c. Geef aan of de constructie een afzuiging heeft met permanente onderdruk.		
Afzuiging met permanente onderdruk aanwezig?	JA	NEE
d. Geef aan bij gebruik van natte technieken; de wijze van opvang van afvalwater.		
e. Als er wordt gewerkt bij windsnelheden van meer dan 8 m/s: geef aan welke aanvullende maatregelen worden getroffen.		

W3 BOUWEN OF SLOPEN VAN EEN BOUWWERK

W3.1. BESCHRIJVING VAN DE LOZINGSACTIVITEIT

Geef een beschrijving van de lozingsactiviteit(en):

In opdracht van ADS-Groep en WNZV gaat Tebezo de uitstroomopening van de uitstroomvoorziening te Gaarkeuken renoveren. De werkzaamheden worden uitgevoerd vanaf een kraanschip dat wordt gepositioneerd ter hoogte van de uitstroomconstructie. De exacte locatie is weergegeven in WI.5

De werkzaamheden starten met het plaatsen van een tijdelijke bouwkuip. Nadat de damwandplanken zijn aangebracht, worden gordingen en stempels aangebracht en vast gelast (binnen in de bouwkuip) om de kuip te stabiliseren.

Vervolgens wordt het bestaande betonwerk lokaal gesloopt en worden nieuwe ankers voor wapeningsstaal ingeboord.

Na afronding van de renovatiewerkzaamheden wordt een stabiliteitsscherm (stalen damwand) geplaatst binnen de bouwkuip. Dit scherm draagt bij aan de stabiliteit van de constructie en voorkomt onderloopsheid en het wegspoelen van zand achter de damwand c.q. fundatie van de uitstroomvoorziening.

Doel is om verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam bij het bouwen, renoveren of slopen van bouwwerken zoveel mogelijk te voorkomen ofte beperken.

W3.2. BESCHRIJVING VAN WERKWIJZE EN MAATREGELEN*Tabel bouwen, renoveren en/of slopen*

Geef aan op welke manier de activiteit wordt verricht:	
Bouwen	Om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren, wordt er een bouwkuip - middels stalen damwand - aangebracht in het water. Tegen de al bestaande stalendamwand aan. Ter waarborging van de stabiliteit worden een gording en stempels geplaatst. Deze elementen worden door middel van lasverbindingen met elkaar verbonden. De werkzaamheden worden vanaf de binnenkant van de bouwkuip uitgevoerd. Hetzelfde principe geldt voor het plaatsen van het stabiliteitsscherm. Hierbij worden echter geen stempels toegepast. Ook dit werk wordt vanaf de binnenkant van de bouwkuip uitgevoerd. Om de bouwkuip rekentechnisch stabiel te krijgen, moet de bodem van de put met 1,0m worden opgehoogd met AW-2000 zand.
Renoveren	Tijdens de renovatiewerkzaamheden zal er gezaagd en geboord worden in het bestaande beton. Vervolgens wordt een bekisting aangebracht en wordt het nieuwe beton gestort. De werkzaamheden worden vanaf de binnenkant van de bouwkuip gerealiseerd. Nadat het beton is uitgehard, wordt de bekisting verwijderd en wordt de binnenzijde van de uitstroombak afgewerkt.
Slopen	Voordat de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd, moet de bestaande situatie eerst worden verwijderd. Hierbij zullen de houten damwanden worden getrokken en de ankers worden verwijderd door middel van slijpen/ autogeen snijden.
Geef aan welke maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat stoffen, die worden gebruikt of kunnen vrijkomen, in het oppervlaktewaterlichaam terecht komen	
Bouwen	Bij de las- en snijwerkzaamheden kunnen spetters vrijkomen. De laswerkzaamheden worden aan de binnenkant van de bouwkuip uitgevoerd. De lasspetters vallen op de put/ zandbodem. Wanneer de werkzaamheden gereed zijn, wordt het aangebracht zand (1,0m) ontgraven en afgevoerd van het werk.
Renoveren	De zaag- en boorwerkzaamheden worden aan de binnenkant van de bouwkuip uitgevoerd. De zaag- en boorresidu vallen op de put/ zandbodem. Wanneer de werkzaamheden gereed zijn, wordt het aangebracht zand (1,0m) ontgraven en afgevoerd van het werk.
Slopen	Eerst wordt de bestaande anker doorgeslepen/ autogeen gesneden. Het gaat om 4 stangen diameter ca. 25mm. Slijpsel wordt opgevangen op het onderliggende vlot waar de betreffende vakman waterbouwer opstaat. Daarna worden de houten damwand getrokken met de hydraulische kraan met sorteerknipper.

W4 OMGAAN MET AFWIJKINGEN, ONGEWONE VOORVALLEN EN/OF CALAMITEITEN

Beschrijf hoe wordt omgegaan met afwijkingen, ongewone voorvallen en/of calamiteiten tijdens de uitvoering van de werkzaamheden met betrekking tot lozingen op het oppervlaktewater(lichaam) conform artikel 6.12, 6.13, 7.12 en 7.13 Bal.

Tijdens de werkzaamheden wordt geen verontreiniging van het oppervlaktewater verwacht. Mocht er onverhoopt toch materiaal in het water terechtkomen, dan kan dit worden ingesloten met behulp van oliebooms, die standaard aan boord aanwezig zijn.

Hoewel deze oliebooms primair bedoeld zijn voor het opvangen van olie, kunnen ze ook effectief worden ingezet om drijvend materiaal te verzamelen en verspreiding te voorkomen.

Indien er toch sprake is van enige mate van verontreiniging, wordt direct de eigen calamiteitendienst van Tebezo ingezet om de situatie adequaat te beheersen en verdere milieuschade te voorkomen.

Vind er een (mogelijke) restlozing plaats?

☒ Nee	overige vragen niet van toepassing
☐ Ja	Waar bestaat de restlozing uit?
	Beschrijf eventueel waarom verdere afscherming om restlozing te voorkomen geen meerwaarde heeft (zowel technisch, milieuhygiënisch en ecologisch)

Vindt er monitoring plaats naar de effecten van de restlozing?

0 Nee	Beschrijf waarom monitoring geen meerwaarde heeft (zowel technisch, milieuhygiënisch en ecologisch)	
	Monitoring is niet nodig. Dit doordat er geen restplaatsing plaats zult vinden.	
☐ Ja	Wat wordt gemonitord?	
	Welke stoffen?	
	Achtergrondwaarde oppervlaktewater?	
	Welke frequentie?	
	Wanneer gerapporteerd?	
	Wanneer aanleiding tot ingrijpen?	

BIJLAGE TOELICHTING (of verwijzen naar geldende versie)

Uit Nota van Toelichting Besluit activiteiten leefomgeving (check de meest recente versie altijd online!):

Artikel 6.22 (water: bij reinigen en conserveren geen afvalwater lozen)

Het afvalwater dat ontstaat bij natte reinigings- of conserveringstechnieken - anders dan wassen met water of schoonspuiten met water onder een druk van maximaal 200 bar - mag niet worden geloosd in het oppervlaktewater. Het afvalwater moet worden opgevangen en na bezinking hergebruikt of geloosd via een andere lozingsroute. Vanuit de preventiegedachte (voorkomen van verontreiniging) is het gewenst dat technieken worden toegepast die het minst milieubezwaarlijk zijn. Droge technieken hebben de voorkeur boven technieken waarbij water wordt gebruikt en afvalwater vrijkomt. Door droog te reinigen wordt voorkomen dat een afvalwaterstroom ontstaat. Als uit de werkinstructie blijkt dat onvoldoende maatregelen worden getroffen om de lozing te voorkomen, kan het bevoegd gezag met maatwerkvoorschriften extra eisen stellen.

Artikel 6.23 (water: werkinstructie bij reinigen en conserveren)

Bij reinigings- en conserveringswerkzaamheden kunnen verschillende afvalstromen ontstaan, afhankelijk van de techniek die wordt toegepast. Bij droge technieken komen bijvoorbeeld straalmiddel, schuursel en verfresten vrij. Bij natte technieken, waarbij water wordt toegepast, ontstaat afvalwater. Voorkomen moet worden dat deze in het oppervlaktewater terecht komen. Bij het onderhouden, reinigen en conserveren moet een hulpconstructie worden toegepast die is afgestemd op de gebruikte techniek, de gebruikte stoffen en de stoffen die kunnen vrijkomen. Dit moet worden vastgelegd in een werkinstructie. Een hulpconstructie is niet nodig als er onder de waterspiegel gereinigd of geconserveerd wordt. Bij het kunstmatig verlagen van de waterspiegel door een damwand om het bouwwerk te plaatsen en het water uit de zo ontstane bouwkuip te pompen, is dus wel een hulpconstructie nodig.

De constructie is bedoeld voor afscherming van de ruimte waarin wordt gewerkt en opvang en verwerking van vrijkomende deeltjes. Afhankelijk van de omvang en bezwaarlijkheid van de vrijkomende stoffen kunnen met een optimale combinatie van de toegepaste techniek, de te verwijderen of toe te passen materialen en stoffen en de te nemen beschermende maatregelen de nadelige gevolgen voor de waterkwaliteit beperkt worden. De maatregelen bestaan uit winddichte, stofdichte of vloeistofdichte wanden, vloeren, afdichtingen en aansluitingen.

Een winddichte afdichting is gericht op het voorkomen van invloed van wind op de emissie van stoffdelen, vloeistof of nevel uit de hulpconstructie. Dit kan worden bereikt door het aan elkaar rijgen van de wanden.

Een stofdichte afdichting is gericht op het voorkomen van emissie van stoffdelen uit de hulpconstructie. Dit kan worden bereikt door het sealen van naden of het gebruik van PUR-schuim voor het afdichten van de naden.

Een vloeistofdichte afdichting is gericht op het voorkomen van emissie van vloeistof of nevel uit de hulpconstructie.

Hoe schadelijker de gebruikte of vrijkomende stoffen, hoe verder de te treffen maatregelen moeten gaan. Bij de behandeling van niet-gecoate ondergronden, waarbij geen verfresten vrijkomen, zullen minimale eisen volstaan. Als stoffen zoals koolteer of verven op basis van

cadmium, tin of kwik kunnen vrijkomen zijn verdergaande eisen nodig*. In het laatste geval zal de hulpconstructie (vloei)stofdicht moeten worden uitgevoerd en voorzien van afzuiging met permanente onderdruk. Als gewerkt wordt bij windsnelheden groter dan 8 m/s zijn ook extra maatregelen nodig.

(* ook chroom VI alhoewel dit niet specifiek in deze toelichting wordt vermeld)

Straaltechnieken veroorzaken meer stofvorming en vragen om die reden een hogere afscherming afhankelijk van de toe te passen stoffen. Technieken waarbij metallische straalmiddelen worden gebruikt hebben de voorkeur boven technieken waarbij smeltslakgrit of een mineraal straalmiddel worden gebruikt. Gebruikt straalmiddel moet, afhankelijk van de samenstelling op dat moment, worden gerecycled, gereinigd of als gevaarlijk afval worden behandeld.

Bijzondere bouwwerken

Bij bijzondere bouwwerken, zoals (spoor)bruggen, aanlegsteigers of kranen, zal het niet altijd mogelijk zijn om de ruimte waar wordt gewerkt geheel te omsluiten. In de werkinstructie wordt aangegeven op welke wijze het object zoveel mogelijk wordt omsloten.

Werkzaamheden direct boven water

Direct boven de waterspiegel (minder dan 50 cm) zal het ook niet altijd mogelijk zijn om het bouwwerk volledig te omsluiten. Als er sprake is van relatief onschadelijke stoffen, kan de hulpconstructie achterwege worden gelaten. De redenen moeten worden vermeld in de werkinstructie.

Klein onderhoud

In de praktijk vinden ook veel kleine onderhoudswerkzaamheden plaats, zoals het monteren van verkeersborden op vaste objecten, het verven of bijwerken van een brugleuning en kleine reparaties. Als in voldoende mate invulling wordt gegeven aan de zorgplicht, zoals het afzuigen van het stof bij het boren, zal het niet nodig zijn om een hulpconstructie aan te brengen.

Droge reinigingstechnieken

Reinigingstechnieken waarbij water zonder ontvetters wordt gebruikt of de ontvetter met een doek wordt aangebracht, worden als droge techniek beschouwd omdat geen vervuilde afvalwaterstroom ontstaat. De hoeveelheid vrijkomend vuil of loszittende delen is zeer beperkt. Deze technieken (ook wel aangeduid als RI-technieken) kunnen zonder voorzieningen of maatregelen maar met inachtneming van de zorgplicht worden uitgevoerd. Deze technieken zijn: afwassen met water, schoonspuiten met water, reinigen met stoom onder een druk van ten hoogste 200 bar zonder toevoeging van ontvetters en het ontvetten met doeken en een ontvetter.

R2-technieken zijn handmatige en machinale technieken, zoals schuren, borstelen, beitelen, bikken, schrapen, steken, slijpen. Deze technieken geven een geringe hoeveelheid vrijkomende stofdeeltjes of de stofdeeltjes worden direct afgezogen. Afhankelijk van de gebruikte en vrijkomende stoffen kan volstaan worden met beperkte voorzieningen.

R3-technieken zijn straaltechnieken. Droge straaltechnieken waarbij de hoeveelheid vrijkomende verontreinigende stoffen groot is, worden toegepast bij grote oppervlakken. Voorbeelden zijn aanstralen, integraal stralen, integraal opruwen door stralen, roestvrij maken van oppervlakken door stralen of ministralen en droog ijs- of CO₂-stralen. Afhankelijk van de gebruikte en vrijkomende stoffen vereist dit verdergaande maatregelen, zoals een stofdichte hulpconstructie met afzuiging die onderdruk creëert.

De volgende tabel is een handvat om te bepalen welke voorzieningen nodig zijn. Voor RI-technieken gelden geen specifieke eisen. Als uit de werkinstructie blijkt dat onvoldoende maatregelen worden getroffen, kan het bevoegd gezag met maatwerkvoorschriften extra eisen stellen.

Tabel 6.23a

Droog reinigen	Stof categorie A	Stof categorie B	Stofcategorie C
R2 < 8 m/s	Vloer	Vloer	Vloer
R2 > 8 m/s	Vloer Zijwand gaas	Vloer Zijwand gaas	Vloer Zijwand gaas
R3	Vloer Zijwand en bovenzijde gaas	Vloer Zijwand en bovenzijde gaas Winddicht	Vloer Zijwand en bovenzijde gaas Winddicht
R3 met metallisch straalmiddel	N.v.t.	Vloer Zijwand en bovenzijde gaas Winddicht	Vloer Zijwand en bovenzijde gaas Stofdicht Afzuiging
R3 met smeltslakgrit of mineraal straalmiddel	N.v.t.	Vloer Zijwand en bovenzijde gaas Winddicht Afzuiging	Vloer Zijwand en bovenzijde gaas Stofdicht Afzuiging

Stoffen categorie A in bovenstaande tabel zijn:
basalt, beton en betonmortel, schoon metselwerk, cementgebonden deklagen, niet verduurzaamd hout, steenachtige ondergronden en metallische ondergronden met uitzondering van zink, tin, koper of legeringen van die metalen.

Stoffen categorie C zijn: koolteer of koolteerderivaten, lood- of chromaathoudende pigmenten, antifouling en andere verven op basis van cadmium, tin of kwik.

De overige stoffen zijn stoffen categorie B.

Natte reinigingstechnieken

Bij natte reinigingstechnieken worden water of ontvetters/chemicaliën gebruikt. Het gebruik van water heeft tot gevolg dat het vrijkomende afvalwater moet worden opgevangen door een vloeistofdichte voorziening en dient te worden afgevoerd naar een zuiveringsvoorziening. Chemisch reinigen of ontvetten en het schoonspuiten met water of met stoom met toevoeging van ontvetters worden aangeduid als R4-technieken.

Natte straaltechnieken waarbij de hoeveelheid vrijkomende milieuverontreinigende stof groot is (R5-technieken), worden toegepast bij grote oppervlakken. Er ontstaat zeer veel verontreinigd afvalwater dat moet worden opgevangen en gezuiverd. Toegepaste technieken zijn onder andere watergritreinigen, lage druk watergritstralen of vochtig stralen, handmatig of mechanisch hoge druk water(grit)stralen.

De volgende tabel is een handvat om te bepalen welke voorzieningen nodig zijn. De stofcategorieën in deze tabel zijn dezelfde als bij droge technieken.

Tabel 6.23b

Nat reinigen	Stof categorie A	Stof categorie B	Stofcategorie C
R4	Vloer en zijwand	Vloer en zijwand	Vloer en zijwand
R5	Vloer en zijwand	Vloer, zijwand en bovenzijde Vloeistofdicht	Vloer, zijwand en bovenzijde Vloeistofdicht Afzuiging

Conserveren

Bij conserveringswerkzaamheden zijn de milieubezwaarlijkheid van vrijkomende stoffen, de grootte van het te behandelen oppervlak en de mate waarin mors- en oversprayverliezen optreden maatgevend voor de milieubelasting. CI-technieken leveren nagenoeg geen overspray of mors- en lekverliezen. C3-technieken geven een redelijke tot behoorlijke overspray. CI-technieken zijn: aanbrengen van verflagen of conserveringslagen met behulp van kwast, spaan of roller, HVLP-spuiten en (hot) elektrostatisch spuiten. C2-technieken zijn: aanbrengen van verflagen of conserveringslagen met behulp van een kneedmortelpomp of spuiten van kleine oppervlakten. C3-technieken zijn: airless, airmix of pneumatisch spuiten of twee componenten spuiten.

De volgende tabel is een handvat om te bepalen welke voorzieningen nodig zijn. De stofcategorieën in deze tabel zijn dezelfde als bij droge technieken. Voor conserveringswerkzaamheden met stoffen categorie A gelden geen specifieke eisen.

Tabel 6.23c

Conserveren	Stof categorie B	Stofcategorie C
CI < 8 m/s	Vloer	Vloer en zijwand
C 1 > 8 < 14 m/s	Vloer en zijwand	Vloer en zijwand
C2	Vloer en zijwand vloeistofdicht	Vloer en zijwand vloeistofdicht afzuiging
C3	Vloer en zijwand vloeistofdicht afzuiging	Vloer, zijwand en bovenzijde vloeistofdicht afzuiging

Artikel 6.24 (water: werkinstructie bij bouwen en slopen)

Als vaste objecten worden gesloopt, gerenoveerd of gebouwd is het bijna onvermijdelijk dat vaste delen in het oppervlaktewaterlichaam geraken. Het is daarom van belang dat bij deze werkzaamheden aan bouwwerken, die in de buurt van of boven het oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden, verontreiniging van het oppervlaktewaterlichaam zo veel mogelijk wordt voorkomen. De werkwijze en een zorgvuldige bedrijfsvoering zijn daarbij van doorslaggevend belang. Daarom moet een werkinstructie worden opgesteld waarin naast de werkwijze is aangegeven welke preventieve maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat stoffen of afvalwater in een oppervlaktewaterlichaam terecht komen. Er moet worden gehandeld conform deze werkinstructie en de daarin genoemde maatregelen moeten worden getroffen.

Artikel 6.25 (water: beperken stof in het oppervlaktewaterlichaam)

Als het bij het reinigen of conserveren nodig is om te werken met een gesloten hulpconstructie en afzuiging, geldt een eis voor de hoeveelheid stof die naar de buitenlucht wordt afgevoerd. Deze eis is bedoeld om te voorkomen dat het stof alsnog in het oppervlaktewater terecht kan komen.